

Prezenta lucrare conține _____ pagini

Numele:

Inițiala prenumelui tatălui:

Prenumele:

Școala de proveniență:

Centrul de examen:

Localitatea:

Județul:

Nume și prenume asistent	Semnătura

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a

Anul școlar 2025 – 2026

Disciplina: *Limba și literatura română*

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

Țestoasa o adusese la redacție șeful tipografilor, într-o seară de toamnă. Zicea că o găsisese pe aleea din fața tipografiei, când dădea să se suie în mașină și să vină după ultimele pagini ale ziarului. Cum broasca părea derutată și nu se clintea nici îndemnată cu vârful pantofului, tipograful o luase și-o adusese aici. [...]

Vreo doi reporteri, ultimii rămași atât de târziu la serviciu, i-au adus de afară, din rondurile de la marginea drumului, iarbă și frunze, ba chiar și petale portocalii, de crăiță. Broasca i-a refuzat, trăgându-și în carapace capul pestriț. Reporterii s-au plictisit repede, șeful tipografiei a dispărut și el. Când să stingă lumina și să plece acasă, Vladimir s-a aplecat și a apucat cu două degete carapacea rece în care se ghemuia un trup viu. A dus țestoasa acasă și așa a început totul.

În zilele următoare, broasca a refuzat orice fel de legume și fructe și a stat tot mai retrasă. Vladimir și-a dat seama că, de fapt, era o țestoasă de apă și, prin urmare, carnivoră. A umplut o cădiță de plastic, a lăsat-o să plonjeze acolo și i-a dat carne proaspătă, atent mărunțită. Țestoasa a prins viață. O vreme i-a mers bine așa. Apoi, când s-a făcut tot mai frig, s-a retras într-un colț al sufrageriei și a intrat în hibernare. Din când în când, Vladimir ridica perna îmbrăcată în pluș roșu cu care o acoperise și o privea. Când a venit primăvara și țestoasa a făcut iarăși ochi, i-a servit câteva mese zdravene, din bucățele de carne de pui și chiar de curcan, apoi a eliberat-o în pădure, pe malul iazului unde putea să trăiască o sută de ani fără să o mai deranjeze vreodată vreun om.

Vladimir locuia aproape de pădure. [...]

Cum lucra doar după-amiezi, Vladimir își petrecea diminețile fie în grădină, ascultând păsările, răsfoind vreo carte așezat pe treptele casei, fie hoinărind prin acest petic verde din preajma casei. Știa și cu ochii închiși harta nescrisă a acestui ținut, așa cum alții știu străzile și cele mai întortocheate alei din cartierul în care-au crescut. Poteci bătătorite, dizolvându-se după o vreme pe sub tufe înalte, dispărând cu totul și reapărând preschimbate mai departe, mult dincolo de locurile străbătute de cei câțiva rătăciți, subțiate acum, niște poteci fragile, greu de zărit, marcate de o singură pereche de pași, ai lui, dus și întors, primăvară, vară și toamnă. Povârnișuri și văi, luminișuri, buturugi înnegrite de ploi, albite de timp, acoperite pe-o parte de mușchi, pe toate le știa nu ca un om născut în ultima casă de la marginea orașului, ci ca o sălbăticiune, ca o jivină venită pe lume aici, în măruntaiele pădurii, desprinsă direct din contorsiunile vreunei rădăcini acum patru decenii, o prelungire însuflețită a unui lemn viu sau uscat, crescând și hrănindu-se cu aceste forme, miresme, nuanțe și foșnete. Uneori poposea într-un asemenea loc, se așeza pe un ciot sau se culca direct pe pământ printre arbori, privind cerul printre ramuri înalte, minute în șir sau chiar ceasuri, contemplând jadul* coroanelor vara, hașurile în cărbune ale crengilor iarna.

Iată ce nu știa nimeni despre corectorul de ziar Vladimir Pârvulescu.

Însă nu din pădure, ci din redacție au ajuns la el animalele următoare, cele pe care avea să le țină scurtă vreme acasă, până s-au întremat, pentru ca apoi să le elibereze. Un uliu păsărar adus chiar de patron dintr-o excursie. Biata pasăre se electrocutase când poposise pe niște sârme, avea aripile arse. L-au dus la cabinetul veterinarului de lângă ziar, i-au oblojit rănile și, după un timp, când uliului i-au crescut pene noi, l-au eliberat pe malul râului Argeș, în uralele celor prezenți.

Apoi a fost un stârc cenușiu, adus la redacție cu o Dacie vișinie de [...] un omuleț altminteri nesuferit, care-l găsisse cu picioarele prinse în apele înghețate ale râului, la un început de iarnă. Cu stârcul a fost nebunie, se zbătea în mașină și putea să scoată ochii unui om dintr-o singură mișcare cu ciocul său lung. Însă acasă, păsăroiul se liniștise; îi plăcea să se plimbe pe verandă ca un domn îmbrăcat în frac care-și ține mâinile adunate la spate, mânca aproape orice îi dădea Vladimir – era înnebunit mai ales după ouă – și se culca extraordinar de devreme, astfel încât nu producea niciun deranj cât timp corectorul era la serviciu. Și el a fost eliberat pe râu, primăvara, iar fotografia lui a ocupat prima pagină a unui ziar făcut într-o duminică.

Veronica D. Niculescu, *Mesteceni de hârtie*

*jad – piatră semiprețioasă de culoare verde

Textul 2

Satul este așezat pe nisip, cu casele înșiruite de o parte și de alta a unui spațiu larg unde se desfășoară, probabil, ceremoniile. De jur împrejur, cocotieri, palmieri de tot felul, arbori și arbuști plini de flori sau de fructe. Toate casele sunt înălțate pe stâlpi de lemn, ca niște locuințe lacustre*, pereții și acoperișurile sunt făcute din împletituri de frunze de palmier, iar podeaua, din trunchiuri de bambus. [...]

Mă uit la plante și ascult zgomotele pădurii, încercând, în același timp să nu-i fac pe ceilalți să mă aștepte (prea mult). La un moment dat, un tânăr se oprește în dreptul unui cocotier, îmbrățișează cu brațele și pulpele trunchiul și, din câteva mișcări, este sus, în vârf, răsucind coada nucii-de-cocos care cade cu un zgomot înfundat la picioarele noastre. Mai rupe încă patru bucăți, să avem toți ce bea, și apoi coboară de parcă ar fi fost în ascensor.

la o nucă și o înfige în vârful unui băț gros și ascuțit la vârf, care exact asta așteaptă, proptit cum este în pământ. Repetă mișcarea răsucind nuca și, din câteva mișcări precise, o descojește, iar la sfârșit îi dă cep* cu maceta. Prima nucă-de-cocos de la mama ei de-acasă stă în mâinile mele, cu miezul alb înecat în peste un litru de lichid transparent și tentant. Wulf îmi atrage pe un ton serios atenția că trebuie să beau tot dintr-o suflare, fără nicio pauză. Ceilalți râd, dar mie mi-e atât de sete, încât aproape că m-am executat. În timp ce înghit, realizez că are un gust aproape imposibil (poate unde îl numim lapte de cocos, iar eu mă așteptam la altceva). Nu e nici dulce, nici acru, ci mai curând sălciiu-sărat, plus încă ceva greu de definit. Încep să mă întreb în sinea mea cum voi rezista toată luna numai cu asemenea delicatose, prea sănătoase pentru stomacul meu, dar am uitat să pun la socoteală și apa de ploaie.

Nu pornim bine mai departe, că Harry se oprește din nou și mă trezesc față în față cu un arbore-de-cacao, cu fructele răsărite direct din trunchi. [...] Arborii-de-cacao cresc foarte bine aici, dar nu există un sistem de prelucrare a fructelor, așa că, după cum ne spune râzând, astea sunt „florile noastre” și nimic mai mult. Simt tristețea și resemnarea din spatele cuvintelor lui.

OK, dacă tot nu fac nimic cu ele, vreau și eu unul, gândesc, încercând să-l desprind de copac. Wulf, care se pare că are mai multe perechi de ochi, mă vede și strigă la mine să nu-l rup, că îmi vor da ei unul. Păi, nu-i același lucru? gândesc. Nu, sigur că nu. Primesc, într-adevăr, nu unu, ci două fructe de cacao galben-portocalii și câteva frunze pe care vreau să le presez.

Carmen Strungaru, *Agutoki. Impresii de călătorie în Papua Noua Guinee*

*locuință lacustră – locuință construită pe apă

*a da cep – a face o gaură

A.

1. Completează spațiile punctate cu informațiile din textul 1.

2 puncte

Într-o seară de, șeful tipografilor aduce o..... în redacție.

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. **2 puncte**
- Vladimir are meseria de
- biolog la un institut.
 - corector la un ziar.
 - medic veterinar.
 - paznic la tipografie.

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. **2 puncte**
- În sat, podeaua caselor este făcută din
- coajă de nucă-de-cocos.
 - frunze de palmier.
 - trunchiuri de bambus.
 - tulpini de portocal.

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. **2 puncte**
- Autoarea consideră neplăcut gustul
- florilor de portocal.
 - fructelor de cacao.
 - frunzelor de bambus.
 - laptelui de cocos.

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a marca dacă acesta este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Textul 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Vladimir locuiește în apropierea unei păduri.		
Vladimir aduce în redacție un stârc cenușiu electrocutat.		
Fotografia cu broasca-țestoasă apare în ziarul de duminică.		

Textul 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Casele din sat sunt înălțate pe niște stâlpi de lemn.		
Tânărul culege doar patru nuci-de-cocos.		
Wulf îi dă voie autoarei să rupă fructe din arborele-de-cacao.		

6. Precizează, în minimum două enunțuri, o trăsătură a tiparului textual narativ, identificată în textul 1, ilustrând-o cu o secvență relevantă. **6 puncte**

B.

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**

Conțin diftong ambele cuvinte din seria:

- a. „cenușiu”, „serios”.
- b. „ciocul”, „plăcea”.
- c. „păsăroiul”, „iarnă”.
- d. „subțiate”, „cocotier”.

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**

Cuvintele subliniate în fragmentul „Nu e nici dulce, nici acru, ci mai curând sălciiu-sărat, plus încă ceva (1) greu de definit. Încep să mă întreb în sinea (2) mea cum voi rezista toată luna” s-au format prin:

- a. derivare (1), derivare (2).
- b. derivare (1), conversiune (2).
- c. compunere (1), derivare (2).
- d. compunere (1), conversiune (2).

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**

Secvența subliniată în fragmentul „un tânăr se oprește în dreptul unui cocotier, îmbrățișează cu brațele și pulpele trunchiul și, din câteva mișcări, este sus” indică faptul că tânărul ajunge în vârf:

- a. cu mare atenție.
- b. foarte calm.
- c. foarte lent.
- d. foarte repede.

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**

Sunt antonime cuvintele subliniate în secvențele din seria:

- a. „apoi coboară de parcă ar fi fost în ascensor”; Turisții urcă în mașina de teren.
- b. „broasca părea derutată și nu se clintea”; Am schimbat broasca ușii de la intrare.
- c. „voi rezista toată luna numai cu asemenea delicatese”; Mă tratează cu delicatese.
- d. „s-a retras într-un colț al sufrageriei”; Am mâncat un colț de pâine proaspăt coaptă.

5. Menționează valoarea morfologică a fiecărui cuvânt subliniat în secvențele: „la o nucă și o înfige în vârful unui băț gros și ascuțit la vârf, care exact asta așteaptă, proptit cum este în pământ” și „Prima nucă-de-cocos de la mama ei de-acasă stă în mâinile mele, cu miezul alb înecat în peste un litru de lichid transparent și tentant”. **6 puncte**

Cuvântul	Valoarea morfologică
„ia”	
„mele”	
„un”	

6. Alcătuieste o propoziție negativă în care verbul predicativ „a spune” să fie utilizat la timpul mai-mult-ca-perfect, persoana a II-a, numărul singular (1) și o propoziție afirmativă în care substantivul comun „broască” să fie în cazul genitiv (2). **6 puncte**

(1)

(2)

7. Transcrie trei propoziții subordonate din secvența următoare, precizând felul acestora: „Când a venit primăvara și țestoasa a făcut iarăși ochi, i-a servit câteva mese zdravene, din bucățele de carne de pui și chiar de curcan, apoi a eliberat-o în pădure, pe malul iazului unde putea să trăiască o sută de ani fără să o mai deranjeze vreodată vreun om”. **6 puncte**

8. Scrie, pe spațiile punctate, forma corectă a cuvintelor subliniate în următorul enunț, reprezentând mesajul unui părinte. **6 puncte**

Mi-ar place / plăcea (1) să-i spun lui Maria / Mariei (2) că am decât / doar (3) o mare dorință, acea / aceea (4) de a călători / călătorii (5) împreună cu fica / fiica (6) mea.

Mi-ar (1) să-i spun (2) că am
..... (3) o mare dorință, (4) de a (5)
împreună cu (6) mea.

